

... та Сату-Маре

Протягом трьох днів у Сату-Маре (Румунія) відбувалась презентабельна міжнародна наукова конференція на тему: «Матеріальна та духовна культура басейну Верхньої Тиси. Вплив німецького населення на інші етнічні культури».

Її організаторами виступили Міністерство культури та культів Румунії, повітова влада Сату-Маре, Інститут історії та етнокультури дунайських швабів (м.Тюбінген, Німеччина), Інститут міжнародних відносин (м.Клуж-Напока, Румунія) та Повітовий музей Сату-Маре.

На цей міжнародний науковий форум зібрались відомі вчені та молоді дослідники з Німеччини, Австрії, Ізраїлю, Словаччини, Румунії та України.

Українську делегацію представили професор, завідувач кафедри політології Київського національного університету імені Т.Шевченка Ф.Кирилюк, професор, завідувач відділом всесвітньої історії та міжнародних відносин Інституту історії України НАН України С.Віднянський із Києва та науковці викладачі УжНУ — доценти Г.Меліка, В.Марина, В.Фенич, асистенти В.Басараб та автор цих рядків.

Програма конференції загалом відображала результати багатодисциплінарного польового етнологічного дослідження в ареалі Верхньої Тиси, що проводилось протягом 2000-2002 рр. У центрі цього обстеження були громади 54 населених пунктів Румунії, Угорщини, Словаччини та України. Зокрема науковці Повітового музею Сату-Маре та нашого університету (Г.Меліка, О.Гвоздяк) в 2001-2002 рр. вивчали німецькі громади закарпатських сіл Павшино, Нове Село, Верхній Коропець, Кучава, Лалово, Барбово, Сняк, Усть-Чорна, Німецька Мокра, Кобилецька Поляна та ін.

На конференції вчені презентували ряд цікавих та різнопланових проблем. Наші вчені також виступили зі змістовними доповідями, дискутували з колегами з Румунії, Німеччини, Австрії, Ізраїлю, були керівниками секцій (С.Віднянський та Г.Меліка). Зокрема Г.Меліка представив ґрунтовну та добре ілюстровану доповідь про господарсь-

Українська делегація під час конференції.

ко-побутові мовні запозичення німців Закарпаття, яка викликала інтерес дослідників з Німеччини. В.Фенич, фахівець із питань релігійного життя Закарпаття, порушив цікаву проблему конфесійної та національної ідентичності греко-католиків краю. Доповідь викликала дискусію серед учасників секції, що засвідчило перспективність обраної дослідником царини наукового аналізу.

В.Марина висвітлив актуальний стан, тенденції та перспективи розвитку національних меншин Закарпаття, приділив увагу результатам перепису населення 2001 р. Ученим Румунії було цікаво дізнатись про захист етнокультурних пріоритетів румун нашої області, яких нараховується понад 32 тис. Крім цього, В.Марина виступив ще й у ролі перекладача з румунської мови, добротю передаючи думки іноземних колег. В.Басараб зосередив увагу на проблематиці німців Словаччини, викликавши жваву дискусію з Катаріною Ріхтер-Коварік із Відня. Дослідники обговорили перспективу подальших студій соціального та культурного життя німців Словаччини.

У власній доповіді ми звернули увагу на соціально-демографічні та етнокультурні реалії буття німців Закарпаття протягом 1989-2001 рр.

Причини створення національно-культурних товариств краю, зокрема «Відродження» та «Німці Закарпаття», ефект «вигідної» німецької ідентичності, етноконфесійні аспекти тощо зацікавили колег із Австрії та Німеччини.

Оргкомітет конференції приготував цікаву фотодокументальну експозицію. Високохудожня робота співробітників музею Сату-Маре була присвячена тематиці багатоетнічного ареалу Верхньої Тиси. Для нас особливо було цікаво побачити на фото селян-українців Марамороського та Сатумарського повітів Румунії, а також румун Ракхівського та Тячівського районів нашої області.

На завершення роботи конференції учасники мали добру нагоду відвідати населені пункти, де компактно проживають шваби, ознайомитись зі специфікою швабської традиційної кухні. Місцеві німці виявились щирими та гостинними, знавцями трьох мов (румунської, німецької та угорської). Інколи й нам здавалось, що мовні бар'єри не є перепорою для плідної співпраці.

Безперечно, ми залишились задоволеними. З прибуттям до Ужгорода жваво розповідали колегам про власні враження. Хочеться ще раз висловити подяку румунським колегам за запрошення на цей форум. Сподіваємось, подальше співробітництво буде також цікавим, збагатить як наші наукові студії, так і дослідження зарубіжних вчених.

Михайло ЗАН,

асистент кафедри політології
УжНУ.

